

وقتی قانون قربانی سیاست شد: دفاعیه مصدق در دادگاه کودتا

۲۶ تیر ۱۴۰۴ ساعت ۱۵:۲۷

متن کامل لایحه دفاعیه دکتر مصدق نخست وزیر در دادگاه غیر قانونی تجدید نظر و ارائه ایرادات راجع به نواقص پرونده مثل عدم تحقیق در کودتای ادعائی ۲۵ مرداد و عدم صلاحیت دادگاه بدلیل صلاحیت دیوان کشور در رسیدگی به اتهام نخست وزیر و عدم حضور هیات منصفه در دادگاه ، ایراد به عزل خود در ۲۵ مرداد که باید به تصویب مجلسین باشد نه به اختیار شاه و شرحی از انتخاب ریاست وزرا توسط مجلس شورای ملی در از زمان احمدشاه به بعد و...

دفاعیه دکتر مصدق در دادگاه نظامی پس از کودتای ۲۸ مرداد، به دلیل غیرقانونی بودن ماهیت دادگاه و عدم رعایت اصول دادرسی عادلانه، غیرقانونی تلقی می شود. مصدق در این دادگاه به اتهام اقدام علیه امنیت ملی و تلاش برای براندازی حکومت، محاکمه شد. دفاعیات او، که عمدتاً بر حفظ استقلال و حاکمیت ملی ایران و ملی شدن صنعت نفت تأکید داشت، در دادگاهی برگزار شد که از نظر بسیاری، فاقد مشروعیت قانونی بود.

متن صحیح و کامل لایحه دفاعیه جناب آقای دکتر مصدق نخست وزیر و پستیهای زندانی ایران در دادگاه غیرقانونی تجدید نظر که

بدستور فرماندار نظامی از انتشار علنی آن جلوگیری شد

فهرست مندرجات

مقدمه

فصل اول ایرادات راجع بنواقض پرونده وعدم صلاحیت دادگاه بدوی

قسمت اول ایراد راجع بنواقض پرونده قسمت دوم ایراد راجع بعدم صلاحیت دادگاه

اول ایراد بعدم صلاحیت دادگاه نظامی برای محاکمه نخست وزیر ۱. اعتراض بقرار صلاحیت دادگاه بدوی ۲. اعتراض بحکم دادگاه بدوی

۳. اعتراض به صلاحیت دادگاه دوم ایراد بعدم حضور هیئت محلفه در دادگاه سوم ایراد بغير قانونی بودن دادگاه نظامی دو

وقایع شب ۲۵ مرداد و اعتراضات بحکم دادگاه سقوط دولت قسمت اول وقایع شب ۲۵ مرداد قسمت دوم اعتراض بحکم دادگاه بدوی

یا فوق العاده قسمت سوم سقوط دولت - پنجشنبه ۱۹ / ۱ / ۳۳ در دادگاه فرائد شهب

برطبق ماده ۱۹۵ قانون داد رسی و کیفر ارتش اینجانب راجع بعدم تکمیل پرونده وعدم صلاحیت دادگاه بدوی یا فوق العاده در آن

دادگاه بیان ایراد نمود و هیچیک از ایراداتم مورد توجه واقع نشده و دادگاه بدوی قرار صلاحیت خود را صادر و رسیدگی بماهوی

وارد گردید و حکم محکومیت اینجانب را صادر و بر طبق ماده ۵۹ لایحه قانونی و کیفر ارتش قابل رسیدگی فرجامی است و وکلائی اینجانب

از دیوان کشور درخواست فرجام نموده اند پس از آن چون موقعیلا غ حکم باینجانب تکلیف شد که تقاضای تجدید نظر شکم با اینکه داد

گاه تجدید نظر هم دادگاهی است غیرقانونی و بیصلاحیت نمیتواند بدست نخست وزیر را محاکمه کند نظر باینکه در بس مورد بن بسیار

سخت پیگردشت و درخواست تجدید نظر هم بر طبق ماده ۲۲۲ قانون داد رسی و کیفر ارتش موجب توفیق اجرای حکم دادگاه بدوی می

گردد. این فیه که نسبت به حق فرجام من خللی نرسد و مانع حوزان تعقیب پرونده دیوان کشور نگردد تقاضای تجدید نظر نمودم

ولی بعد این تجدید نظر غیرقانونی نه فقط موجب خلاصی از محسوس مجرم نشد بلکه سبب شد که درخواست فرجام وکلائی من در دیوان

کشور بدست تکلیف بماند و آقای علی هیئت رئیس دیوان کشور بجای اینکه پرونده مرا بدون هیچ قید و شرط از داد رسی ارتش بخواهد در نا

مورخه بهم دیماه خود مینویسد اگر پرونده مورد احتیاج نیست آنرا بدیوان کشور ارسال نمائید در صورتیکه جلسه مقدماتی دادگاه تجدید

نظر تا دیور جهایم بهمین ماه تشکیل نشده بود و در ظرف ۲۵ روز که پرونده مورد احتیاج دادگاه نبود دیوان کشور میتواند نظریات خود

را اظهار کند که رسیدگی باتهامات متناسب بمن از صلاحیت دادگاه نظامی هست یا نیست آقلی سرتیب آزموده هم باین بهانه که پرونده

مورد احتیاج در داد رسی است از ارسال آن بدیوان کشور خود داری نمود در صورتیکه رسیدگی بدخواست فرجامی از هر حیث

برسیدگی در دادگاه تجدید نظر مقدم است زیرا بدخواست فرجام درسی آذر شده بود بدخواست تجدید نظر در سم دیماه بنا

براین است نداشت که تجدید نظر قبل از فرجام صورت گیرد خصوصا اینکه تقاضای تجدید نظر باین شرط شده بود که مانع رسیدگی

فرجامی نشود چون دیوان کشور و دادگاه تجدید نظر هر دو باید در صلاحیت دادگاه بدوی یا فوق العاده رسیدگی کنند البته دیوان

کشور که صلاحیت آن محرز است بر دادگاه تجدید نظر که صلاحیت خود آن محل حرف و مورد اعتراض است اولویت دارد بدخواست فرجام

از نظر تشخیص صلاحیت بود و رسیدگی باینصائل مقدم است برسیدگی در ماهیت که تجدید نظر بماهیت رسیدگی میکند چنانچه دیوان

کشور نظر میداد که دادگاه نظامی برای محاکمه من صالح نیست موضوع منتفی میشد ایگاش آقای هیئت بند یکی از هموطنان و اهل محل خود را که

در سال ۱۳۰۲ نایب الحکومه یکی از بلوگات اطراف تبریز بود شنیده بود و به آن عمل میکرد در سال مزبور صورتی برای انتخاب وکلائی تبریز

از تهران فرستاده شد که بر طبق آن عمل کند نایب الحکومه تبریز گفته بود ما که باید این لیست را اجرا کنیم چرا مثل نقاط دیگر متعرض مردم

نمیشیم و آنها را با جبار بای صندوق بیاوریم مردم آزادند که رای بدهند یا ندهند و هر کس که میخواهند رای بدهند ما هم در آخر بوظیفه خود عم

میکیم پس خوب بود که آقای هیئت بدون قید و شرط پرونده را میخواستند و آنچه لازم بود در آخر اظهار مینمودند و بوظیفه خود عمل میکرد

و اینطور گفته نمیشد که رئیس دیوان کشور هم از رسیدگی بتظلم يك زندانی برخلاف نص صریح ماده ۱۵۰ قانون مجازات عمومی امتناع کرد

بطور خلاصه گذشته از اینکه تجدید نظر مانع شد که بدخواست فرجامی وکلائی اینجانب رسیدگی نشود در وضع زندان اینجانب هم

بسیار تاثیر نیکر و بالاینکه ماده ۲۲۳ قانون داد رسی و کیفر ارتش صریح است که بدخواست تجدید نظر موجب توفیق اجرای حکم

دادگاه بدوی خواهد بود با اینحال از روز سوم دیماه

۱۳۰۲ - ۱۲۸ - ۱۲۶ - ۱۲۴

● ماهیت نظامی دادگاه:

دادگاه نظامی برای رسیدگی به جرایم نظامیان تشکیل می‌شود و رسیدگی به اتهامات مصدق، که یک شخصیت سیاسی غیرنظامی بود، خارج از صلاحیت این دادگاه بود.

نقض اصول دادرسی:

در طول دادگاه، اصول دادرسی عادلانه از جمله حق دفاع، حضور وکیل، و علنی بودن دادگاه، نقض شد.

فشار سیاسی:

فشارهای داخلی و خارجی، به ویژه از سوی آمریکا و انگلیس، بر روند دادگاه تأثیر گذاشت و مانع از رسیدگی منصفانه به پرونده شد.

دفاعیات مصدق:

مصدق در دفاعیات خود، همواره بر لزوم حفظ استقلال و حاکمیت ملی ایران تأکید داشت و ملی شدن صنعت نفت را در راستای این هدف می‌دانست.

او اتهامات وارده مبنی بر اقدام علیه امنیت ملی و براندازی حکومت را رد می‌کرد و معتقد بود که در چارچوب قانون اساسی و خواست مردم عمل کرده است.

مصدق در طول دادگاه تلاش کرد تا بی‌گناهی خود را ثابت کند و از حیثیت خود و نهضت ملی شدن نفت دفاع کند. نتیجه دادگاه:

در نهایت، دادگاه مصدق را به سه سال حبس محکوم کرد. این حکم، به دلیل غیرقانونی بودن دادگاه و نقض اصول دادرسی، از نظر بسیاری از حقوقدانان و ناظران سیاسی، فاقد وجاهت قانونی بود.

اهمیت دفاعیات:

دفاعیات مصدق در این دادگاه، به عنوان بخشی از تاریخ مبارزات استقلال طلبانه ایران، اهمیت ویژه‌ای دارد. این دفاعیات، نشان‌دهنده پایبندی او به اصول ملی و مبارزه او برای استقلال و آزادی ایران است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۱۴۱/کودتا-دادگاه-مصدق-دفاعیه-سیاست-قربانی-قانون-وقت>